

Kljub težavni izpremibi usode pa predsednik ni izgubil zaupanja v zvezdo sreče. Že enkrat se je nahajal v položaju, ko je viselo njegovo življenje na niti. V drugem letu predsedovanja ga je zajela vstaška tolpa. Gnali so ga na trg neodvisnosti, kjer je že čakala vrsta strelcev, ki bi naj izvršila nad predsednikom smrtno obsodbo. Vodja vstašev je ponudil predsedniku kos papirja, katerega naj podpiše pred ustrelitvijo. Bila je to listina, v kateri se odreka Leguía predsedniškemu mestu. Leguía je vzel pero v roke, a mesto, da bi bil podpisal, je začel razgovor z uporniki. Znal je zavijati besede tako zanimivo, da je preteklo četrt ure. Med tem so se že bile približale vladi vdane čete. Na smrt obsojeni predsednik je bil oproščen, pač pa so postrelili takoj zajete upornike!

*

Napovedi o koncu sveta.

Indijska napoved.

Strah pred koncem sveta je splošen, a nastopa po raznih deželah tolikokrat v izrodkih. V Indiji, v templju v Benaresu je kakor naprstnik velika piramida iz 64 čisto tankih zlatih ploščic. Piramido je postavil sam Brahma in se imenuje »popok sveta«. Po svetih predpisih morajo svečeniki dograditi piramido. Ko bo ta gotova, bo konec sveta. Ta od boga zaukazana naloga je računsko čudo. Že tisočletja se trudijo duhovniki, da bi izpolnili prerokov ukaz, ne da bi se bili doslej le količkaj približali zaželjenemu cilju. — Brahma je izdal za rešitev omenjene naloge natančne predpise, ki so ti-le: Piramido iz 64 majhnih, na sredini preluknjanih in na širino zaokroženih ploščic, ki so na zgoraj in na spodaj vedno manjše, je treba zgraditi s pomočjo dveh nadaljnjih šivank. Od ene šivanke, na kateri so zložene ploščice, jih je treba prestaviti na drugi dve šivanki. Ta prestava ploščic se mora tako izvršiti, da se ved-

PRAZNOVERNOST NAŠIH STARIH.

Res se nam danes čudno zdi, če pomislimo, da se je že nedavno verovalo v čarovnice in da so zadnje grmade zaplamtele kot viden znak te kužne bolezni.

Vsled velikega napredka kulture naletimo v današnjem življenju na mnoge izraze, ki nas spominjajo na ono dobo.

Vzemimo n. pr. izraz »Hexenschuss«, ki se v običajnem življenju dostikrat rabi, a ki bi naj pomenil bolezen v križu. Prej, dokler se ni znalo za pravi vzrok teh osjetljivih bolečin, ki običajno nenadoma nastopajo z velikimi bolečinami v kosteh in križu, in gotovo je cenjeni čitatelj že na sebi občutil, to se je pripisalo demonskim močem čarovnic. Da se mi sedaj rešimo teh bolečin, vzamemo Aspirin tablete, v onem času so se morale te osebe podvreči velikanskim mukam: stavljanju v razgrete peči. Pred vratmi teh peči je stala rodbina teh nesrečnih bolnikov, izgovarjajoč čarobno formulo: »Tako te porivamo v peč, a v imenu božjem pridi ven očiščen vseh čarovnij in slabega duha.«

Srečne se lahko smatramo, da nas je današnja doba napredka in znanosti rešila takih muk in omogočila rešiti takih bolečin z enostavnim vzemanjem preizkušenega sredstva, kakor so Aspirin tablete.

no sname le ena ploščica in se prenese ali na prosto iglo ali položi na širšo ploščico. Za dokončanje te zgradbe bo potrebnih 20, 293, 775, 907, 454, 375 prenosov. Ako bi rabili svečeniki za en prenos le 5 sekund, bi bilo na dan mogočih 17.000 prenosov, torej v enem letu 6.307.200. Za dokončanje naloge bi bila potrebna doba 3, 217, 395, 650, 177 let in od tega je pretekla doslej niti omenka vredna malenkost.

Prerokovanje o koncu sveta v raznih dobah.

Vedno so bili na svetu ljudje, kojih trgovska živahnost se je v letih pred napovedanim koncem sveta podvojila, da početvorila in so zaslužili radi nikoli uresničenih nesreč velikanska premoženja. Na Kitajskem si je izmislil nekdo, tiskati bankovec za drugi svet. Drugi je zopet izdajal časopis o poslednji sodbi. List je vseboval namigljaje in nasvete za čase ob koncu sveta.

Veliko strahu so povzročevale prerokbe o koncu sveta okrog leta 1000.

Zvezdoslovec Stöffler je izračunal, da bo 2. februarja 1524 drugi vesoljni potop. Cesar Karl V. je pustil prerokbo v Španji preizkusiti, odkoder se je raznesla nesrečna vest po Nemčiji in širila strah in grozo. Na Nemškem, Francoskem in Španskem so zapuščali ljudje hiše ter posestva in so se izseljevali na hribe. Predsednik Auriol v francoskem mestu Toulouse je pustil zgraditi drugo Noetovo barko in jo je preskrbel obilno z živežem. Njegovemu vzgledu so sledili menihi samostana Lehum, ki so svojo ladjo postavili na zelo visoki podstavek in so se vežbali vsako popoldne v veslanju po zraku.

Konec sveta in »prosvitljena« doba.

Glede strahu pred koncem sveta ni prav ničesar spremenila današnja »prosvitljena doba«. Še vedno je dovolj ljudi, ki so ohranili v dobi stalno napredujoče znanosti ter tehnike na skrivnem strah pred koncem sveta. Le na ta način se da razložiti dejstvo, da je bilo v 20. stoletju v Belgiji ustanovljeno »društvo o koncu sveta«, ki šteje zelo veliko članov. Posamezni udje se imenujejo »črnogledi«, in pričakujejo od ustanovitve organizacije po Viljemu Millerju v Pittsburgu leta 1831 vsako leto konec sveta. Dne 9. junija 1928 so bili po več mestih in vaseh na Portugalskem prepričani o sodnem dnevu. Mnogo praznovernežev je umrlo od razburjenja. Hude posledice je imela prerokba o koncu sveta aprila leta 1843 po mestih vzhodne in zapadne Amerike. Razburjenje je toliko naraščalo, da so močje pobijali žene, ker niso hotele verjeti prerokbi. Ker so ljudje tedaj lahkomišelnostno razmetavali denar in imetje, so živeli pozneje v veliki bedi, pomanjkanju in stiskah.

Vesele zgodbe o koncu sveta.

Čeravno ni poglavje o napovedbah glede konca sveta v zgodovini nič kaj razveseljivo, so vendar bile tudi te prerokbe večkrat spremljane od smešnih

»Tudi jaz. A saj veste, kaki so časi. Torej boste? Naročim v mestu, na gradu, da bodo pazili. Vzemite, prosim, to malenkost. Nič se ne branite: ženo imate in otroke.«

»Za te vzamem. Bog vam povrne, gospod!«

Od tedaj je prihajal sin mestnega pisarja pogostoma na ptujski grad. Ako ni mogel čez dan, ves dan zaposlen, je gotovo prišel zvečer.

Takoj drugi dan po pogovoru s krojačem in po stovesu od Rozke, ki ji je povedal, da zaradi njene in svoje časti, ker bi po morebitnem spopadu s fanti obeh dobro ime trpelo, nekaj časa ne bo prihajal, se je oglasil pri kastelanu Kozmu na ptujskem gradu. Prosil ga je, naj bi skrbno pazil, bi li zaplapolali kdaj ob hajdinski cerkvi trije ognji.

Starec je obljubil in pazil. Ob večerih je prihajal k njemu Dominik; zlasti po dnevih, ko ni nikogar s Hajdine videl in ničesar slišal, kako je na Hajdini.

Postajala sta navadno ob mogočnem obzidju in zamišljeno, oba polna težkih skrbi, strmela dol v deželo, Dominik večinoma tja proti Hajdini.

Čudovit prizor jima je nudil svet naokoli. Kamorkoli je plalo oko, vsepovsodi so goreli in tleli kresovi. Najprej so jih bili zažigali — že ob prejšnjih kugah — ptujski begunci v Halozah. Bilo je to dogovorjeno znamenje sorodnikom in znancem, da so še živi. Netili so jih tudi samotno stanujoči kmetje.

Po navadi planincev so naznanjali z njimi oddaljenim sorodnikom, da imajo v hiši mrliča. Zakaj da še žive — čemu bi naj to sporočali? Zahvaljen Bog, ki nevarnost še odganja, morilko še kroti!

Tako je prvotno znamenje življenja kar samo ob sebi postalo znanilka smrti.

Polagoma so jih pričeli netiti vsepovsodi, ker so mnogi trdili, da ogenj zrak čisti, dim strupene kali mori. Tako je bila tudi zdaj dežela polna ognjev, vsa v dim zavita.

Dominik in Kozma sta strmela v to množico ognjev, z rdečimi gloriolami okrašenih. Kakor velike oči, nemirno, plašno v skrivnostno, z morečimi strupi nasičeno noč mežikajoče, so se jima večkrat zadeli kresovi.

Ločila sta se navadno pozno v noč. Tedaj je kastelan s svojo počasno besedo očetovsko-toplo tolažil:

»Glejte, gospod Dominik, dan je minil za vas spet dobro. Upajva, da ne bo nobeden nesrečnejši. Mislim, da bo v kratkem te groze konec. Ali mislite, da ne?«

Mladenič je zdihnil. Toplo je stisnil starcu roko, v zahvalo za tolažečo besedo. Počasi je stopal dol v mesto, z novim upanjem in ob enem večjim in večjim strahom v srcu.

(Dalje prihodnjič.)

enkrat prav nič ne bom delal. Drugače se sicer tudi nič ne učim, torej nič ne delam, ali danes sem sklenil, da popoldnoma nič ne delam.

Ne razume. Resnega obraza je stopil v črno oblečen mož v upravo nekega časopisa. — »Prosim, koliko stane objava oemrtnice v vašem listu?« je vprašal uradnico. Gospodična: »Tri dinarje centimeter.« — Mož je nekoliko pomislil ter se obrne k vratom, rekoč: »Ne bo nič, to je mnogo predrago.« — Gospodična: »Kako to, predrago?« — Mož: »Kaj pa mislite, 3 dinarje centimeter! Moj ubogi stric meri pa 1 meter in petinosemdeset centimetrov!«

dogodljaje. Leta 1899 se je zgodilo v Italiji tole: Tedaj se je splošno govorilo, da se bo prikazala velika zvezda repatica, ki bo zadela ob zemljo in jo ugonobila. Lepega večera se je v nekem italijanskem mestecu prevleklo nebo z rdečo barvo. Takoj je nastal strah. Da bi pomiril prebivalce in samega sebe, je brzojavil mestni župan ravnatelju zvezdarne: »Nebo ognjenordeče, narod v največji stiski, prosim za razlago strašnega požara!« Kmalu je dospel brzojavni odgovor: »Bodite brez skrbi, je le večerna zarja!«

*

Stojaci pri Ptuj. V ponedeljek 26. oktobra je preminul splošno spoštovani in ugledni mož posestnik in krojač Zupanič Marko. Bil je vzor pravega katoliškega moža in dolgoleten naročnik »Slovenskega Gospodarja«. Kjer je šlo za dobro in pošteno stvar, je bil med prvimi. V življenju se mu sreča ni smehljala. Toliko hudega kakor on je le malokdo izkusil. Vse je trpel vdan v božjo voljo. Zato mu bo dobri Bog obilen plačnik. Blag mu spomin! Naj počiva v miru!

Oplotnica. V sredo dne 4. t. m. so pokopali staro Tišlerjevo Nano iz Gorice. Po pogrebu so se zbrali številni pogrebci, da z običajno sedmimo počastijo umrlo. Tik krog poldneva pa so jih presenetili klci sosedov, češ, da jim gori streha nad glavo. Bil pa je tudi skrajni čas, da so zbežali na prosto, kajti streha je bila že vsa v plamenu. Domače gasilno društvo je z največjo naglico prihitelo z novo motoriko ter spretno rešilo, kar je še sploh bilo mogoče. Škoda sicer ni velika, pa tudi ni krita z zavarovalnino. — Praznik Vseh Svetih smo letos posebno lepo obhajali. Ob krasnem vremenu so mnogoštevilni obiskovalci grobov z raskošnim cvetjem iskazali čast svojim pokojnim. Tudi grobovi pozabljenih so zažareli v lučicah darovanih od plemenitih src. Po končanih cerkvenih obredih je zapel novi moški pevski zbor turobne žalostinke. Ker je to po dolgoletnem preledku novost, je ljudstvo bilo res ginjeno. Novemu pevskeemu zboru, ki kaže mnogo življenjske sile, iskreno čestitamo!

Šmartno ob Paki. G. Steblovnik Martin, član banskega sveta in posestnik v Šmartnem ob Paki je z odlokom gospoda bana Dravske banovine v Ljubljani razrešen dolžnosti župana občine Šmartno ob Paki in je na njegovo mesto imenovan g. Terčak Josip, vpokojen nadučitelj in posestnik v Slatinah.

Sv. Rupert nad Laškim. V dnevih stiske in nadloge, ki vlada povsod, smo imeli tukaj trenutke pravega, duhovnega veselja: obhajali smo ljudski misijon. V tednu od 18. do 25. oktobra so nam gg. misijonarji iz Celja pod vodstvom priznane skušenega superiorja g. Poharja razlagali večne resnice v tako lepi, prikupljivi obliki, da smo jih dan za dnem vedno rajše in gorečnejše poslušali. Velika večina župljanov je spodbudno prejela sv. zakramente, razdelilo se je v tem času do 3000 sv. obhajil. Kot poseben uspeh tega misijona moramo pač zaznamovati Apostolstvo mož in mladeničev, ki se je uvedlo, oziroma razširilo: do 100 mož in fantov je pristopilo v krog modernih krščanskih apostolov, a še vedno novi

se oglašajo: vsi dobri moške in fantje hočejo delovati v smislu katoliške akcije. Usmiljeni Bog, ki nam je v teh dnevih podelil toliko pravega, duhovnega veselja, nam daj milost stanovitnosti, gg. misijonarjem pa naj bogato poplača vsaj njihov trud ter jim da moč, da bodo še mnogo naših ljudi osrečili, kakor so osrečili in razveselili nas! — Dne 2. novembra, na Vernih duš dan, so našli v Vrbovni mrtvega prevzičkarja vdovca Jožefa Videc, p. d. starega Vrbošeka. Bil je star 70 let in živel nazadnje v veliki revščini. Bog mu bodi milostljiv!

Ljutomer. Umrl je dne 6. t. m. v bolnici v Ptuj g. Anton Erjavec, kolar in posestnik na Podgradju na posledicah, ki jih je zadobil vsled padca z drevesa pri trganju jabolk pred 7 tedni. Poškodoval si je, ko je padel 6 metrov globoko, hrbtenico in noge. Blagopokojnik je bil star šele 42 let in je bil znan narodni pesnik strogo krščanskega in narodnega prepričanja. Zapušča bolno ženo in 5 nepreskrbljenih otrok, od katerih je najstarejši 10 let star. Večni mir in pokoj!

Sv. Ema. Dne 31. m. m. smo spremili k večnemu počitku posestnika in dolgoletnega vdovca, moža poštenjaka Andreja Plemenitaša, kateri je dosegel visoko starost 82 let. Rajni Andrej je bil vedno priden in pošten in miroljuben s svojimi sosedi. V njegovi hiši se je čital vedno »Slovenski Gospodar« in še drugi katoliški časopisi ter dobre knjige, kakor so: »Domoljub«, »Bogoljub« in »Glasnik najsvet. Src«. Ob njegovem grobu pri Sv. Eml so zapeli v slovo vrli šentemski pevci tužno žalostinko, da bi se spet videli nad zvezdami. Rajni Andrej zapušča dva pridna in poštena sinova in dve blagi deklici članici Marijine družbe. Bog daj rajnemu večni mir in pokoj! Ostalim naše sožalje!

Trnovlje pri Celju. Da nismo Trnovci tako zaspali, kakor bi si kdo mislil, naj izve širša javnost nekaj od nas. Če tudi malokedaj poročamo v »Slov. Gospodarju«, vendar ga ima že skoro vsaka hiša. Kakor povsod, imamo tudi tukaj gasilno društvo, ki prav pridno deluje ter si hoče nabaviti motorno brizgalno, katera je nujno potrebna za tako veliko vas. Imamo tudi svoje že osem let obstoječo godbo na pihala pod vodstvom Ivana Zoherja, ki tudi pridno vežba nove moderne komade. — Z letino smo bili povsem zadovoljni, pridelali smo vsega zadosti. Hvala Bogu! Nekateri večji posestniki imajo svoje vinograde ter so bili prav zadovoljni z obilno trgatvijo in dobrim vinčekom. — Na praznik Vseh svetnikov smo zopet pohiteli na grobove svojih ranjkih, da smo se jih spomnili v molitvi. V svojo župnijo gremo bolj poredko, zlasti če katerega spremljamo na zadnji poti. Drugače pa hodimo v Celje, kamor nam je bližja in lepša pot.

Dopis iz Nemčije. Zveza jugoslovanskih katoliških društev v Nemčiji namerava na najbolj slovesen način praznovati letošnji narodni praznik v nedeljo dne 6. decembra, h kateremu so že sedaj povabljeni zastopniki kraljevega konzulata in izseljeniškega odposlanc

Pri obledeh, sivorumenkasti barvi kože, motnih očeh, slabem počutku, zmanjšani delavni moči, duševni depresiji, težkih sanjah, želodčnih bolečinah, pritisku v glavi, namišljeni boleznih je pametno, da izpijete nekaj dni zapored vsako jutro na tešče kozarček naravne »Franz Josef grenčice«. V zdravniški praksi se »Franz Josef voda« radi tega posebno uporablja, ker naglo odstrani vzroke mnogih pojavov boleznih. »Franz Josefove grenčice« se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in špecerij-skih trgovinah.

stva v Düsseldorfu. Slovesnost se priredi v Mambornu, kjer imajo tudi sloveč pevski zbor »Zvona«. — Nekateri občinske podporne ustanove »Wohlfahrtsamti« so našim ljudem, ki nimajo nobene ali pa jako malenkostno podpore, da z isto živeti ne morejo, oziroma pokojnino, popolnoma odtegnile, kakor na primer Gladbeck. Na intervencijo kr. konzulata in izseljeniškega odposlanca g. Deželiča preko našega poslaništva v Berlinu se je posrečilo pri g. Arbeits- und Wohlfahrtsministru v Berlinu doseči, da naši ljudje dobijo nadalje podporo, dokler imajo pravico bivati v Nemčiji, oziroma dokler jih pristojna občina v domovini ne prevzame v svojo oskrbo. Kaj nas še čaka to zimo? — V Moers-Meerbecku je bela žena nenadno vzela življenje mladi materi Ani Strašek, rojeni Mlinarič. Tožila je, da jo boli glava. Zdravnik jo je preiskal in ugotovil, da ima pričetek vnetja možganov in odredil takojšnji prevoz v bolnico. Po 10 dneh je dala življenje krepkemu in zdravemu sinku. Isti dan popoldne so je preselila v večnost v 22. letu svoje starosti. Družini Strašek in Mlinarič sta dobro katoliški in včlanjeni v naših organizacijah. Naj ji bo tuja zemlja lahka, žalujočim staršem, bratom in sestram pa naše sožalje. Priporočamo jo v molitev. Da je bila priljubljena, je pokazal dan Vernih duš, ko so tako bogato okinčali njen grob. Žalostni mož, kakor tudi družina Mlinarič in Strašek se prav lepo zahvaljujejo za obilno udeležbo pri pogrebu in za darovanje vencev, posebno pa še gospej Gajling in vsem sosedom!

*

Raznoterosti.

Služba božja na Montblancu. Francoski duhovnik Follet, vikar v Anecyju v Savoiji, je letos uresničil svojo že davno zasnovano namero in je bral sv. mašo na najvišji gori v Evropi. Na Montblanc je odšlo veliko število njegovih vernikov. Ko so prišli okoli 4370 metrov visoko do neke planinske kočice, so krenili do neke votline, ki jo je narava sama napravila podobno kapelici in tam je duhovnik opravil službo božjo. Po sveti maši so hoteli oditi vsi še na vrh gore, toda zaradi silnega snežnega meteža niso mogli do vrha. Duhovnik pa je svojo namero le izvršil.

Posledice divjanja proti cerkvi. Iz mesta Tlapocoyan, država Vera Cruz v Mehiki, kjer je zakonodaja nedavno sprejela ostre odredbe za zatiranje cerkve, prihajajo poročila o krvavih pretepih, ki so izbruhnili kot posledica proticerkvenih nasilnosti. Prebivalstvo je bilo ogorčeno, ko so pobrali iz neke cerkve vse sohe in jih sežgali. Obdolžili so mestni svet, da je dovolil to oskrumbo. Sledil je spopad in nemiri, v katerih je bila zažgana mestna hiša. Izgubil je življenje župan mesta in devet drugih prebivalcev.

Še vedno bičanje v navadi. Že v tretje letos se je pred nekim sodiščem v Baltimoru v Ameriki izrekla obsodba s šibami. To pot je prišel na vrsto neki Lemley, ki je bil privezan na kol na dvorišču jetnišnice in je bil prejel pet s šibami po golem hrbtu. Sodba se je izrekla na obtožbo njegove žene, ki je izjavila, da jo mož že celih 15 let pretepa, in sodnik je določil, naj mož občuti, kako pretepanje dobro de.